

آیت‌الله‌العظمی گلپایگانیرحمۃ‌الله‌علیه از بدو حرکت روحانیت به رهبری امام راحلرحمۃ‌الله‌علیه، به مبارزات خویش با استبداد پرداخت و نخستین اعلامیه اعتراض به لایحه نتگین «انجمن‌های ایالتی و ولایتی» در مهرماه ۱۳۴۱شمسی، از سوی ایشان صادر شد و به دنبال آن بود که پیام‌ها و بیانیه‌های ایشان تا سقوط رژیم پهلوی ادامه یافت که بسیاری از آنها در جلد اول کتاب «اسناد انقلاب اسلامی» گرد آمده است.

برخی از اقدامات ایشان در برابر رژیم شاه عبارتند از:

۱. سرباز زدن از ملاقات با شاه و نخست‌وزیران و فرستادگان دربار؛

۲. تحریم برنامه اوقاف و اعلامیه علیه معاملات و همکاری با سازمان اوقاف؛

۳. قطع شهریه کسانی که با اوقاف همکاری می‌نمودند و تحریم امامت جماعت و گوش دادن به سخنرانی آنان؛

۴. حرام شمردن خرید و فروش و مصرف و توزیع گوشت‌های وارداتی از خارج و قبول نکردن وجوهات فروشندگان آنان(هرچند می‌شد، تحت عنوان مال مخلوط به حرام خمس آن را پذیرفت)؛

۵. اعتراض شدید و پیام کوبنده علیه تغییر تاریخ هجری به تاریخ شاهنشاهی؛

۶. مخالفت صریح با حزب رستاخیز و تحریم شرکت مسلمانان در آن؛

۷. مخالفت صریح با طرح امتحان دولت از طلاب و انکار صلاحیت آنان برای این امر که باعث عقب‌نشینی دولت وقت و مصون ماندن حوزه از این طرح نتگین شد؛

۸. اعتراض شدید علیه گسترش بی‌بند و باری و فساد و فحشا و رواج منکرات و فرستادن نامه سرکشاده به شاه و تذکر عواقب وخیم آن؛

۹.اعتراض و مخالفت بسیار شدید علیه سینما در شهر قم و تعطیل نمودن درس و نماز جماعت خویش به مدت یک هفته؛

۱۰. مخالفت و اعتراض علیه تاج‌گذاری شاه و انتخاب ولی عهد؛

۱۱. پیام در جهت تجلیل از مقام شهید سعیدیرحمۃ‌الله‌علیه و اعلام مجلس ختم برای ایشان در مسجد امام؛

۱۲. تجلیل از مقام مرحوم حاج‌آقا مصطفی خمینیرحمۃ‌الله‌علیه و تشکیل دو مجلس ختم در مسجد اعظم و شکستن سدّ رعب و ممنوعیت برپایی مجالس بزرگداشت و مطرح شدن نام امام خمینیرحمۃ‌الله‌علیه در آن مراسم؛

۱۳. پی‌جویی حال تبعیدشدگان و سرکشی به خانواده‌های آنان؛

۱۴. حمایت از مقام و موقعیت امام خمینیرحمۃ‌الله‌علیه و

نیم‌نگاهی به مبارزات سیاسی

به‌ویژه در برابر اهانت روزنامه اطلاعات به امام راحل و تأکید بر مقاومت روحانیت و پیگیری اعتراض‌ها و راهپیمایی‌ها و صدور اعلامیه‌های روشنگرانه و کوبنده در لحظات حساس (به‌گونه‌ای که امام به ایشان فرموده بودند: اعلامیه‌هایی که حضرت عالی به‌تنهایی صادر می‌کنید، نقش بسزایی در پیشبرد مبارزات ملت مسلمان دارد) و دل‌جویی و تأیید علمای مبارز شهرستان‌ها.

...

این اقدامات باعث شد که مزدوران رژیم برای

لطمه زدن به ساحت ایشان، از هیچ کاری فروگذار نکنند و دو بار (سوم فروردین ۱۳۴۲ در مدرسه فیضیه و ۱۹ اردیبهشت ۱۳۵۷ش) به سوی ایشان حمله کرده، قصد ضرب و جرح آن مرجع را داشتند که لطف خدا و جان‌فشانی‌های اطرافیان باعث حفظ ایشان شد.

• **جنایات اسرائیل در فلسطین و لبنان و مواضع آیت‌الله‌العظمی گلپایگانیرحمۃ‌الله‌علیه**
از مسائلی که حضرت آیت‌الله گلپایگانی برای آن اهمیت فراوانی قائل بودند، مسئله تهاجم اسرائیل به

فلسطین و لبنان و وجود آن غده سرطانی در کنار مرزهای کشورهای اسلامی بود. آن مرجع عالی‌قدر در بیانات و پیام‌های متعدد با عنوان آیه کریمه «لتجدن اشد الناس عداوةً للذین آمنوا اليهود والذین اشركوا» مسئله فلسطین را مسئله‌ای اسلامی و نه عربی دانسته و مسلمانان را به حفظ اتحاد و یکپارچگی در مقابله با صهیونیست‌های غاصب فراخواندد.

«... سزاوار است حضرات علمای اعلام و عموم مسلمین در شهرستان‌ها بلکه سایر ممالک اسلامی عزای عمومی اعلام نموده و با تشکیل و شرکت در این‌گونه مجالس همدردی و پشتیبانی حوزه را با برادران مسلمان علیه صهیونیسم و عمال استعمار اعلام نمایند.»

معظم‌له در سخنانی به‌مناسبت آتش‌سوزی مسجدالاقصی در مسجد اعظم گفتند : «به‌علت آتش‌سوزی مسجدالاقصی سه شنبه و چهارشنبه را تعطیل می‌کنیم تا با برادران مسلمان همدردی خود را اعلام کنیم. در جراید نوشته بودند: مسجدالاقصی را آتش زدند. تمام اعراب را خشمگین کردند؛ ولی در حقیقت تمام مسلمانان جهان خشمگین شده‌اند و من در اعلامیه خود نوشته بودم، باید مسلمانان جهان عزای ملی اعلام کنند و مثل زمانی که قبور ائمه علیهم‌السلام را در مکه خراب کردند و ملت و دولت ایران همدست شدند و یک روز، مثل روز عاشورا را تمام ایران تعطیل شد و مردم با دسته جات در خیابان‌ها حرکت کردند، حالا هم یک روز باید تعطیل عمومی کنیم و عزای ملی اعلام شود.

و اما درباره ساختمان مسجد که یهودی‌ها گفته‌اند ما خودمان آن را تعمیر می‌کنیم، مسلمانان نباید اجازه دهند که یهودی مسجدالاقصی را تعمیر کند و بسازد و اگر بخواهند، آنها مسجد را بسازند، درست کردن آن بدتر از آتش زدن آن است.»

در این میان رژیم شاه که از حامیان و متحدان اصلی اسرائیل در منطقه به‌شمار می‌رفت، بافاصله نسبت به سخنان ایشان واکنش نشان داد و حتی منتشرکنندگان اعلامیه معظم‌له را مورد تعقیب و بازداشت قرار داد.

آیت‌الله‌العظمی گلپایگانیرحمۃ‌الله‌علیه ضمن سخنرانی در مسجد اعظم قم، با انتقاد از جو و وحشت و خفقان حاکم بر کشور به این مسئله اشاره کرده و می‌گویند:

«درباره آتش‌سوزی مسجدالاقصی که عزای ملی است، یک نوشته‌ای را دادم فوراً سیدفضل‌الله چایپناه‌ای بردند و آن قدر اذیت کردند که خدا می‌داند؛ درحالی‌که نوشته را علیه اسرائیل چاپ کرده است. او چه گناهی داشت. اگر گناهی در کار بود، من گناهکار بودم.»

بنای مساجد، حسینیه‌ها و خانه‌های عالم در ایران

• **مسجد امام حسن عسکریرحمۃ‌الله‌علیه**

یکی از مساجد قدیمی معروف و مورد احترام قم که همواره یادآور نام گرامی یازدهمین اختر تابناک آسمان امامت و ولایت است، مسجد مقدس امام حسن عسکریرحمۃ‌الله‌علیه می‌باشد. این پایگاه فضیلت و تقوا که امروزه یکی از مساجد جامع قم محسوب می‌شود؛ سابقه درخشان بیش از هزار ساله دارد و علاوه بر نقش حساسی که در فضای فرهنگی و مذهبی قم داشته، نشان‌گر هویت ملی و تمدن اسلامی نیز هست.

• **توسعه و آبادانی مسجد حسن عسکریرحمۃ‌الله‌علیه**

محمدتقی انصاریان نقل می‌کنند: این جایگاه ملکوتی، آیت‌الله‌العظمی حاج سید محمدرضا گلپایگانیرحمۃ‌الله‌علیه را واداشت تا با خرید هفت هزار و پانصد متر از زمین‌های سمت قبله به بازسازی و توسعه آن بپردازد تا مسجد جواب‌گوی نمازگزاران و معتکفان باشد؛ لذا برای عملیاتی‌سازی این پروژه عظیم و مقدس، به دستور معظم فرزند بزرگوارشان حجت‌الاسلام والمسلمین حاج سیدجواد گلپایگانی برنامه‌های قبل و بعد از مراسم کنگ‌زنی توسعه مسجد امام حسن عسکریرحمۃ‌الله‌علیه را عهده‌دار شدند و با اشراف مرجع عالیقدر آیت الله العظمی صافی گلپایگانیرحمۃ‌الله‌علیه این بنای مقدس تکمیل و به بهره برداری رسید.

• **گزارشی از حجت‌الاسلام والمسلمین سیدجواد گلپایگانی در روز افتتاح شبستان بزرگ مسجد امام حسن عسکریرحمۃ‌الله‌علیه**

شبستان اصلی این طرح جدید، ۲۹۰۰ متر در طبقه همکف قرار دارد و گنجایش یک هزار و ۹۵۰ نفر نمازگزار را دارد. این شبستان از یک و نیم طبقه با مساحت ۷۰۰ متر مساحت و گنجایش ۴۵۰ نمازگزار برخوردار است. کتابت تمام قرآن کریم با کاشی معرق و خطاطی زیبا، از خصوصیات مهم این بنای عظیم است. در قسمت فوقانی شبستان اصلی، گنبد نسبتاً بزرگی با دهانه ۲۷ متر و ارتفاع ۳۵ متر می‌باشد و دو گلدسته با بلندی ۹۵ متر به شکوه خاص این بنا افزوده است. شبستان

مدرسه آیت‌الله‌العظمی

گلپایگانیرحمۃ‌الله‌علیه بزرگترین مرکز

تحصیل معارف شیعه

این مدرسه علمیه، از مدارس علمیه در شهر قم است که در خیابان ارم و در نزدیکی حرم حضرت معصومهرحمۃ‌الله‌علیه قرار دارد. این مدرسه پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، به‌همت آیت‌الله‌العظمی گلپایگانیرحمۃ‌الله‌علیه در قطعه‌زمینی به وسعت ۴۰۰۰ متر مربع در کنار مرقد علی‌بن بابویه قمیرحمۃ‌الله‌علیه و در مقابل قبرستان شیخان تأسیس شد.

مدرسه آیت‌الله‌العظمی گلپایگانیرحمۃ‌الله‌علیه از مهم‌ترین مدارس در حوزه علمیه قم به‌شمار می‌رود و روزانه بیش از ۴۰۰ کلاس دروس حوزوی خارج فقه، اصول و تفسیر در آن برگزار می‌شود.

• **مدرسه آیت‌الله‌العظمی گلپایگانیرحمۃ‌الله‌علیه از نگاه امام خامنه‌ای**

مدرسه آیت‌الله گلپایگانی، قدیمی‌ترین مدرسه برنامه‌ریزی شده در حوزه «از شیوه‌های نو در آموزش علم، در تعلیم علم، در گسترش علم، در تولید علم نباید ترسید؛ از شیوه‌های نو نباید واهمه کرد. در همین حوزه قم، مبتکر مدارس برنامه‌ای، یکی از فقهای معروف منحصر در امر فقا‌هت بود؛ یعنی آیت‌الله‌العظمی گلپایگانیرحمۃ‌الله‌علیه. اصلاً... مرحوم آقای بهشتی و دیگران مدرسه حقانی را از روی مدرسه آقای گلپایگانیرحمۃ‌الله‌علیه درست کردند. در واقع مرحوم آقای بهشتی و بعضی دیگر مدرسین آنجا بودند؛ بعد بیرون آمدند و خودشان مدرسه حقانی را بنیان‌گذاری کردند. مدرسه آقای گلپایگانیرحمۃ‌الله‌علیه قدیمی‌ترین مدرسه برنامه‌ریزی شده در حوزه است.

آقای گلپایگانیرحمۃ‌الله‌علیه یک قفیه متبحر متخصص در کار فقا‌هت و پای‌بند به مسائل فقا‌هت، نترسید از اینکه یک برنامه نوینی را در امر آموزش اجرا کند». ۵۲(۱۳۸۹/۰۸)

انتشار مجلات علمی پژوهشی

و تولید اولین نرم‌افزار فقهی

• **مجله «رسالة القرآن»**

در بحث دارالقرآن الکریم، جا دارد از مجله وزین و ارزشمند «رسالة القرآن» نامی برده شود تا طلاب حوزه‌های علمیه و دانشجویان دانشگاه‌ها و همه فرهیختگان مکرم آگاهی بیشتری پیدا کنند.

بعد از تأسیس دارالقرآن و برگزاری کنفرانس‌های قرآنی مهم در دارالقرآن، مجله‌ای قرآنی به زبان عربی به پیشنهاد حجج اسلام والمسلمین حاج سیدجواد و حاج‌آقا باقر گلپایگانی، فرزندان معظم‌له و با موافقت و نظارت آن مرجع عظیم الشان و با مدیریت حاج‌آقا جواد گلپایگانی چاپ و منتشر گردید.

• **مجله «پیام قرآن»**

مجله «پیام القرآن» به زبان فارسی است که در سال‌های آخر عمر با برکت آیت‌الله‌العظمی گلپایگانیرحمۃ‌الله‌علیه و به امر معظم‌له برای استفاده جامع علمی حوزوی و دانشگاهی به‌صورت فصلنامه منتشر می‌گردید.

• **تولید اولین نرم‌افزارهای فقهی**

در سفری که حضرت آیت‌الله گلپایگانیرحمۃ‌الله‌علیه برای معالجه به خارج از کشور رفتند، کامپیوتری را به خدمت معظم‌له آوردند و کارایی آن را توضیح دادند. ایشان سؤال کردند که از کامپیوتر چه کار آخوندی‌ای می‌شود درآورد و برای آقا توضیح دادند که می‌توان کتاب‌های حوزوی را به‌صورت سی‌دی(لوح فشرده) درآورده و از آن در کامپیوتر استفاده نمود. ایشان بعد از مراجعت به قم، دستور تشکیل مرکز معجم فقهی را دادند و با خرید تعداد انبوهی کامپیوتر و با کار روزانه هفتاد محقق، مجموعه‌های معجم فقهی ایجاد شد و طی حکم کتبی حجج اسلام والمسلمین سیدجواد گلپایگانی و حاج شیخ علی کورانی عاملی را برای مدیریت این هدف مهم برگزیدند و در آن اصول کلی کار را مبسوطاً توضیح دادند.

• **کارهای انجام‌شده:**

(الف) برنامه معجم فقهی، تفسیر، حدیث و اصول فقه؛

(ب) برنامه امام مهدی عجل‌الله‌تعالیه؛

(ج) برنامه قاموس فقه؛

(د) برنامه زندگینامه علما؛

(ه) برنامه ابواب فقهی؛

(و) برنامه کتاب‌شناسی

(ز) برنامه ظهور؛

(ح) برنامه کاتب ۵.